

Obdelava in dostopnost Potrčeve knjižne dediščine v ptujski knjižnici

Božena Kmetec - Friedl*

1.04 Strokovni članek
UDK 930.253(497.4Ptuj):929Potrč I.

Božena Kmetec-Friedl: Obdelava in dostopnost Potrčeve knjižne dediščine v ptujski knjižnici. Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor 84=49(2013), 2–3, str. 203–223

Zapuščina pisatelja Ivana Potrča je posebna zbirka v Domoznanskem oddelku Knjižnice Ivana Potrča Ptuj, ki jo je knjižnica prejela kot dar leta 1998. Večji del Potrčeve zasebne knjižnice je podarila njegova soproga Branka Jurca, predal pa sin Matjaž. Zbirka je štela 2.292 enot. Poleg knjižničnega gradiva je knjižnica pridobila še del korespondence. Leta 2012 je knjižnica prejela od sina Matjaža Potrča še del pisateljeve zapuščine – 489 knjižnih enot in deset arhivskih škatel rokopisov, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij. Knjižno gradivo smo obdelali v sistemu COBISS, korespondenco pa popisali. Zapuščina je tako danes dostopna javnosti za preučevanje pisatelja Ivana Potrča.

Ključne besede: donacija, knjižnično gradivo, obdelava zapuščine, bibliografski zapis, domoznanstvo, spominska soba, dostopnost

1.04 Professional Article
UDC 930.253(497.4Ptuj):929Potrč I.

Božena Kmetec-Friedl: Processing and Accessibility of Potrč's Legacy in the Ptuj Library. Review for History and Ethnography, Maribor 84=49(2013), 2–3, pp. 203–223

The legacy of the writer Ivan Potrč is a special collection of the Local History Department in the Ivan Potrč Library Ptuj. The Library received the legacy as a gift in 1998. The largest part of Potrč's private library was donated by his wife, Branka Jurca and it was presented by his son Matjaž. The collection consisted of 2.292 units. Next to the

* Božena Kmetec - Friedl, univ. dipl. bibliotekarka, etnologinja in kulturna antropologinja, vodja Oddelka obdelave v Knjižnici Ivana Potrča Ptuj, Prešernova 33–35, 2250 Ptuj, bozena.kmetec-friedl@knjiznica-ptuj.si

library materials the Library also received some of his correspondence. In 2012 the Library also got another part of the writer's legacy from his son, Matjaž Potrč – 489 monographs and ten archive boxes full of handwritings, typescripts, announcements in periodicals, plaquettes, recognition awards and medals. The monographs were processed in the COBISS system; the correspondence was registered so that the interested public has access to the legacy and is able to do research on the writer Ivan Potrč.

Key words: donation, library materials, processing of the legacy, bibliographic record, commemoration room, accessibility

Uvod

Zapuščina pisatelja Ivana Potrča je posebna zbirka v Domoznanskem oddelku, ki smo jo pridobili kot dar konec prejšnjega stoletja. Gre za velik del Potrčeve zasebne knjižnice, ki jo je podarila njegova soproga Branka Jurca, predal pa sin Matjaž.¹ Knjižna zbirka je štela 2.292 knjižnih enot. Poleg knjižničnega gradiva je knjižnica prejela še nekaj pisateljeve korespondence, tipkopise, časopisne izrezke, revijalne objave in članke o Ivanu Potrču. Popis je bil opravljen v letu 2005.²

Knjižnično gradivo (monografije in periodiko) je po znanstvenih disciplinah prvi uredil višji bibliotekar Jakob Emeršič,³ domovanje pa je imela v nekdanjem minoritskem samostanu. Zbirka je bila v letu 2000 skupaj

¹ 1. 10. 1998, pet let po pisateljevi smrti, sta bibliotekar Vladimir Kajzovar in Danilo Skok prevzela gradivo in ga pripeljala v knjižnico. Žal o predaji in popisu gradiva ni ohranjen noben dokument.

² V letu 2005 je bilo popisanih dvanajst arhivskih škatel različnega korespondenčnega gradiva. Popis je opravila delavka iz programa javnih del.

³ Jakob Emeršič (1940–2012) je bil višji bibliotekar in v ptujski knjižnici zaposlen 36 let. Leta 2003 se je upokojil. V začetku svojega službovanja je največ časa delal v izposoji in študirajoči mladini pripravljal strokovno gradivo. Istočasno je skrbel za dragoceni fond, ga urejal in zanj sestavil UDK-katalog. Skrbel je za razstavno dejavnost in o tem napisal številne članke. Pripravil je več odmevnih razstav: razstavo o starih tiskih, razstavo pomembnih osebnosti, ena teh je razstava o Antonu Murku. Med najpomembnejša dela štejemo Gradivo za bibliografijo Ptuja in okolice, Bibliografijo Ormoža in okolice ter Prispevke za bibliografijo Žetal in k tej krajevni skupnosti ali občini pripadajočih sosednjih vasi. Pisal je prispevke in znanstvene razprave o minoritski knjižnici. Iz Enciklopedije iz 18. stoletja je izpisal določena gesla in pomembne osebnosti, ki se dotikajo naše zgodovine. Objavljen je le primorski del. Našteli bi lahko preko 300 njegovih bibliografskih enot. Vsa leta službovanja se je neutrudno zavzemal, da je knjižnica ohranila pripadajoči obvezni izvod in to strokovno utemeljeval. S tem kratkim prispevkom smo omenili le majhen del njegovega dragocenega prispevka. Božena Kmetec - Friedl, *Jubilej tudi v knjižnici: 110. obletnica Muzejskega društva*. V: *Tednik*, leto 56, št. 10–14, 13. mar.–10. apr. 2003.

z drugim domoznanskim gradivom preseljena iz prostorov minoritskega samostana v nove prostore knjižnice, v t. i. Mali grad. Postavljena je bila v drugem nadstropju knjižnice, v prostorih čitalnice,⁴ danes je to spominska soba pisatelja Ivana Potrča.

Šele s selitvijo knjižnice z več lokacij na skupno domovanje v obnovljeni Mali grad so nastali pogoji za obdelavo gradiva in s tem dostopnost zbirke širši javnosti. Zbirka je bila na police umeščena po enakem sistemu, kot je bila v minoritskem samostanu.⁵

V letu 2012 je naša knjižnica prejela od pisateljevega sina Matjaža Potrča še del pisateljeve zapuščine. Zbirka se je obogatila in dopolnila še za 489 knjižnih enot in deset arhivskih škatel rokopisov, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij. Monografije in periodični tisk smo prav tako obdelali v sistemu COBISS in jih zbirki dodali, druge sestavine zbirke smo popisali in arhivirali v arhivske škatle.⁶

Obdelava zbirke

Ker je bila zbirka urejena samo po znanstvenih disciplinah in ni imela označenega lastništva oziroma še ni bila inventarizirana, je bilo to nujno storiti. V letih 2001–2003⁷ je bila zbirka prvič, vendar ročno, vpisana v inventarno knjigo, zanjo je bil izdelan tudi posebni žig⁸ z napisom Knjižnica

⁴ Poleg omenjene Potrčeve zbirke sta domovanje v prostorih čitalnice imeli še dve posebni zbirki: zbirka dr. Štefke Cobelj (1923–1989), direktorice Pokrajinskega muzeja Ptuj, in zbirka Iva Arharja (1918–1994), profesorja slovenščine na ptujski gimnaziji. Prva posebna zbirka, ki smo jo obdelali v sistemu COBISS, je bila prav Potrčeva, v letu 2012, v okviru projekta Evropske prestolnice kulture smo obdelali zbirko dr. Štefke Cobelj, sedaj katalogiziramo zbirko prof. Iva Arharja. Vse tri zbirke je bilo mogoče obdelati s pomočjo delavke iz programa javnih del. Danes je v drugem nadstropju ostala samo zbirka Ivana Potrča, kjer je tudi njegova spominska soba, drugi dve sta preseljeni v tretje nadstropje.

⁵ V letu 2007 je bila končana obdelava zbirke in uradna predstavitev le-te širši javnosti. Ob tej priložnosti je bila izdana monografija *Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici* avtorice Božene Kmetec - Friedl.

⁶ Predstavitev donacije iz leta 2012 je bila 5. januarja 2013 ob stoletnici pisateljevega rojstva. Knjižnica je ob tej priložnosti izdala še monografijo *Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici 2* iste avtorice. Po uradni predstavitvi zapuščine, razstave in monografije smo se skupaj z gosti odpravili na že 13. tradicionalni pohod po Potrčevi poti, ki ga organizira Društvo zreli vedež.

⁷ Zbirko je ročno inventarizirala v inventarno knjigo delavka iz programa javnih del Vito-slava Pevec.

⁸ Posebni žig je bil izdelan tudi za drugi dve zbirki – Cobljevo in Arharjevo.

Ivana Potrča Ptuj – Ivan Potrč, tako je bilo označeno njeno lastništvo. Že v letu 2006 je bil narejen elaborat, kako zbirko obdelati v sistemu COBISS in jo kasneje umestiti na police. Zbirko so poleg rednega dela skozi vse leto obdelovale štiri katalogizatorke po pravilih katalogiziranja. Obdelano je bilo vse knjižnično gradivo – monografije in periodika. Ker je bila zbirka prvotno urejena po UDK-sistemu, smo se zaradi prostorske omejenosti odločili, da jo obdelamo in postavimo po zaporedni številki. Istočasno so bile za zbirko zaradi njene varnosti in estetskega videza izdelane posebne zastekljene omare. Obdelano gradivo smo tako postavili na police po velikosti malega in velikega formata.⁹

Slika 1: Potrčeva spominska soba (foto Boris Farič). Knjižnica Ivana Potrča Ptuj.

Pri obdelavi zbirke v sistemu COBISS smo upoštevali že v knjigah vpisane inventarne številke in datume inventarizacije. Gradivo je na hrbtni strani opremljeno z nalepkami z vsemi potrebnimi bibliografskimi podatki. Na redkih in dragocenih antikvarnih knjigah so nalepke nalepljene posebej na kartončkih, ki so vstavljeni v knjigo. Nekatere slabše ohranjene

⁹ Pri višini formata upoštevamo višino hrbtna knjige. Če ima knjiga višino hrbtna do 27 cm, govorimo o malem formatu, nad 27 cm višine hrbtna pa o velikem formatu.

knjige smo zavili v srajčke, narejene iz posebnega belega brez kislinkega papirja.

Zanje smo dali izdelati kartonske nosilne škatle. Periodiko smo prav tako obdelali v sistemu COBISS in je vključena v samo postavitvev. Del periodike, ki smo jo prejeli, je že bil vezan, kot npr. Ljubljanski zvon, Sodobnost in Modra ptica. Zraven smo prejeli tudi izvode omenjenih revij, ki še niso bili vezani, in smo jih dali v vezavo ob urejanju zbirke.

Knjižna zbirka

Zasebna knjižnica Ivana Potrča je vsebinsko zelo bogata. Zastopane so vse znanstvene discipline od splošnih znanosti, filozofije, družbenih ved, jezikoslovja, medicine do leposlovja, ki je najštevilčnejše. Leposlovne knjige so tiskane v latinici in cirilici, mnoge med njimi so tujejezične. Tujejezične je kupoval ali dobival v dar v času svojega službovanja kot urednik in novinar. V zbirki je kar enajst čeških knjig, sto petdeset je nemških. Zastopani so tudi drugi evropski jeziki, vendar v manjšem številu. V letu 1945 je bil sourednik Borbe v Beogradu.¹⁰ V tem obdobju je pridobil knjige, tiskane večinoma v cirilici iz različnih založb, tudi s sedežem v Moskvi – teh je devetnajst, dve sta beloruski. Iz bivšega jugoslovanskega območja je devet knjig v makedonskem jeziku, tiskane so v cirilici, prav tako so tiskane v cirilici knjige iz založb bivše republike Srbije. Mnoge od teh je dobil v dar in vsebujejo posvetila v cirilici in latinici. Ob katalogizaciji gradiva smo v knjigah ob posvetilih našli tudi dopise s prošnjo, da kot urednik odloči o prevodu del, ki bi se prevedla v slovenščino in tiskala v Sloveniji.¹¹

Mnoge knjige so opremljene s posvetili avtorjev, v večino se je pisatelj podpisal in s tem označil lastništvo.

Potrčeva dela v zbirki

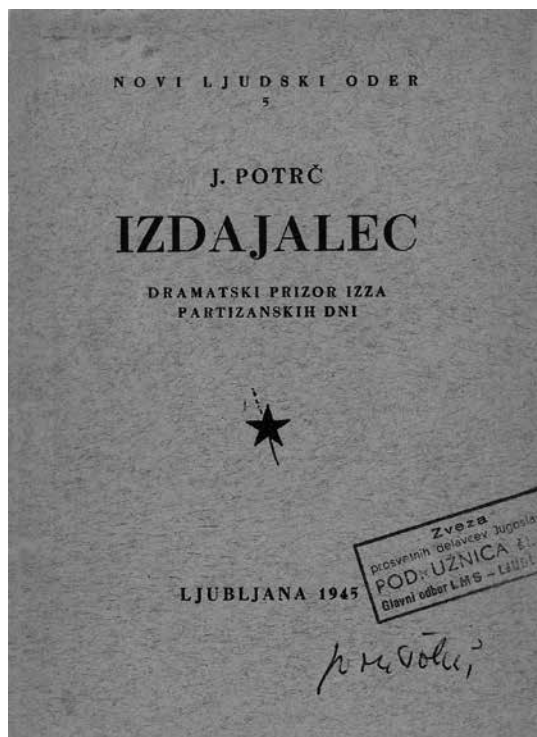
V zbirki je samo šest Potrčevih del. V donaciji, ki smo jo prejeli leta 1998, sta bili samo dve Potrčevi avtorski deli. Deli Onkraj zarje in Zločin sta prevedeni v češki jezik in izdani v Pragi leta 1980 pri založbi Odeon

¹⁰ *Slovenski biografski leksikon*, Ljubljana 1933, zv. 5, str. 464.

¹¹ V bazi COBISS smo preverili, ali so se določena dela prevedla in pri nas natisnila. Ugotovili smo, da pri večini prošenj do realizacije ni prišlo.

z naslovom Poslušehj řeku. Deli je prevedel Frantiřek Benhart.¹² Drugo delo je avtorjev separat Pisateljſko delo Jořeta Kerencića. Prispavek je bil leta 1966 objavljen v Panonskem zborniku pri Pomurski zalořbi v Murski Soboti.

V drugi donaciji leta 2012 je knjiřnica za Potrćevo zbirko prejela ſe ſtiri Potrćeva dela. Slovenski knjiřni zavod v Ljubljani je leta 1945 izdal Potrćevo delo Izdajalec – dramatski prizor izza partizanskih dni. Izřla je v zbirki Novi ljudski oder kot peti zvezek.

Slika 2: Ivan Potrć: Izdajalec, 1945 (inv. řt. 0922715). Knjiřnica Ivana Potrća Ptuj. Domoznanski oddelek.

¹² Frantiřek Benhart (1924–2006) je od leta 1957 iz slovenřine prevedel okoli 70 del, za kar so mu leta 2005 na Herbersteinskih srećanjih v Velenju podelili Pretnarjevo nagrado in naslov ambasadorja slovenske knjiřevnosti. Bil je dopisni ćlan Slovenske akademije in znanosti, odlikovan s ćastnim znakom Republike Slovenije in nosilec Źupanćićeve listine (<http://www.rtv slo.si/kultura/knjige/umrl-prevajalec-frantisek-benhardt/148910>; <http://slova.mojforum.si/slova-about422.html>). V Potrćevi zbirki najdemo tri Benhartove prevode, poleg ře omenjenega Potrćevega prevoda ſe prevod dela Tvegana pot – Odvážna cesta pisatelja Antona Ingolića (inv. řt. 0921759, delo je izřlo v Ljubljani pri Slovenski matici leta 1912 v zbirki Knezova knjiřnica kot devetnajsti zvezek) in Svitaní za tmavých noci (inv. řt. 0921652, izřlo v Pragi leta 1964 pri zalořbi Naře vojsko).

Pravljica o Vanču je izšla leta 1973 pri Partizanski knjigi v Ljubljani v zbirki Lastovke. Separat z naslovom Lepota in moč Cankarjeve besede je bila za pisateljevo misel in čustvo pričarana je pisatelj napisal za zbornik Simpozij o Ivanu Cankarju (1976). Separat je natisnila Slovenska matica leta 1977. Prejeli smo dva izvoda separata in zbornik s simpozija. Delo Zločin je izšlo v Sarajevu pri založbi Veselina Masleša v zbirki Ars – Biblioteka Lektira leta 1984. Delo je prevedel Ivan Brajdič, spremno besedo je napisal Franček Bohanec.

Najstarejše in antikvarne knjige

Sama zbirka je bogata s starejšimi knjigami, vsebuje tudi nekaj antikvarnih izdaj. Antikvarno je zbrano delo Theatre de Voltaire v dvanajstih zvezkih iz leta 1801. Zbirka je izšla v Parizu pri založbi Didot v dvanajstih zvezkih. Potrčeva zbirka ni popolna, manjkajo trije zvezki: 1, 2 in 8. Sem sodi še delo Waverley, oder so war's von sechzig Jahren iz leta 1827 avtorja Walterja Scotta. Knjiga je izšla v Gradcu pri založbi Joh. Andr. Zienreicha.

V zbirki je kar 56 knjig iz devetnajstega stoletja, med najstarejšimi so: Victor Hugo's sämtliche Werke, zvezek osem iz leta 1835, ki je izšel v Frankfurtu na Majni v založbi Johanna Davida Sauerlaänderja (inv. št. 0920996); Jead de La Fontaine: La Fontaine Fabeln iz okrog leta 1840, izšlo v Leipzigu pri založbi Insel (inv. št. 0920861), Lord Byron's sämtliche Werke v desetih zvezkih iz leta 1845, delo je izšlo v Stuttgartu pri založbi Scheible, Rieger & Sattler (inv. št. 0929828-090832); Georg Sand: Le secrétaire intime iz 1857, izšlo v Parizu pri založbi M. Levy Freres (inv. št. 0921183), delo istega avtorja z naslovom Constance Verrier iz leta 1860, izšlo v Leipzigu pri založbi Alphonse Dürr (inv. št. 0921184); Wilhelm Hauff's sämtliche Werke v petih zvezkih, izšlo leta 1868 pri Rieger's Verlagsbuchhandlung v Stuttgartu (inv. št. 0921965–0921969); Jókai Maurus: Auf der Flucht, izšlo okrog leta 1873 v Leipzigu pri založbi P. Reclam jun. (inv. št. 0921651); Julius Verne: Reise um den Mond, zv. 2, izšlo na Dunaju pri založbi Pest leta 1874 (inv. št. 0921598); Lessing's Werke v osmih zvezkih, izšlo leta 1875 v Berlinu pri založbi G. Grote'sche Verlagsbuchhandlung (inv. št. 0921182). Med najstarejšimi izdajami so tudi pravljice z naslovom H. C. Andersens sämtliche Märchen iz leta 1880 (inv. št. 0921941). To je že dvajseta dopolnjena izdaja pravljic, ki je izšla pri založniku Ernstu Juliusu Güntherju Nachf. v Leipzigu.

Potrčevo zbirko bogati tudi nekaj dragocenih slovenskih del in prevodov: Jane Baptiste Boone: Vedno češenje svetiga rešnjiga Telesa in lepšanje revnih cerkvá. Iz francoščine je knjigo prevedel Janez Bonač, izšla je leta 1863 v Ljubljani pri založbi H. Ničman (inv. št. 0920468).

V letu 1867 je France Remec napisal gledališko igro v treh dejanjih: Samo, prvi slovenski kralj. Knjiga je izšla v Mariboru, izdal jo je Božidar Raičev (inv. št. 0921051). V Ljubljani so leta 1869 izšle pri Matici slovenski Vodnikove pesmi, ki jih je uredil France Levstik (inv. št. 0920966). Prvi zvezek Kranjske čbelice iz leta 1883 je izšel v Novem mestu v založbi J. Kranjec (inv. št. 0920914).

Pri založbi Kleinmayr & Bamberg je leta 1899 izšla Cankarjeva Erotika (inv. št. 0920895). Čaša opojnosti Otona Župančiča je izšla v Ljubljani istega leta kot Cankarjeva Erotika, vendar pri založbi L. Schwentner (inv. št. 0920967).

Med raritetne knjige štejemo tudi Vodnikove pesni, ki jih je uredil France Levstik, izšle so leta 1869 v Ljubljani pri Matici slovenski, natisnila jih je Blasnikova tiskarna (inv. št. 0920966).

Iz obdobja 1900–1910 je v zbirki devetnajst knjig. Med njimi omenjamo Poezije Matije Valjavca, ki so izšle v Ljubljani pri Slovenski matici leta 1900 (inv. št. 090961). Druge knjige iz tega obdobja so tiskane v nemškem jeziku.

Delo *Geschichte der Deutschen Literatur* avtorja Wilhelma Schererja je izšlo v Berlinu leta 1900 pri založbi Th. Knaur Nach. (inv. št. 0920800); *Hymnen an das Leben* istega leta v Leipzigu pri založbi Insel avtorja Emila Verhaerena (inv. št. 0920883). Iz let 1910–1919 je osemnajst izdaj, 1920–1929 šestinšestdeset.

Faksimilirane izdaje

Najdemo sedem faksimiliranih izdaj, večino od teh je izdala Mladinska knjiga, kjer je bil Ivan Potrč zaposlen, in mnoga zbrana dela slovenskih in nekaj tujih pisateljev.

V prvi donaciji je knjižnica pridobila šest faksimiliranih izdaj, v letu 2012 pa še eno. Faksimilirana izdaja Prešernovega Krsta pri Savici iz leta 1836, ki jo je v Ljubljani izdal J. Blasnik, je izšla leta 1967 pri Mladinski knjigi v zbirki *Monumenta litterarum Slovenicarum*. Mapa vsebuje faksimile rokopisa: Kerst per Savizi, povest v versih sloshil Dr. Presheren in faksimile cenzurno-revizijskega rokopisa Prešernovega Krsta pri Savici iz

knjižnice Narodnega muzeja v Ljubljani. Spremno besedo so napisali Jože Kastelic, Jože Žigon in Branko Reisp.

V isti zbirki in istega leta kot Prešernov Krst pri Savici je Mladinska knjiga izdala faksimile rokopisa Poezij Simona Gregorčiča iz leta 1882, ki jih hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Spremno besedo k prvemu zvezku Gregorčičevih Poezij je napisal France Koblar.

V letu 1968 je izšla faksimilirana izdaja rokopisa Vaje v dveh zvezkih iz leta 1853 in zvezek spremne besede. Avtorji, podpisani na naslovni strani, so Vaclav Bril, Fran Erjavec, Simon Jenko, Valentin Mandelc, Martin Povše, Ivan Tušek in Valentin Zarnik. Delo je izšlo v isti zbirki kot prejšnji dve in pri isti založbi. Izdajo hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Spremno besedo je napisal Jože Pogačnik (inv. št. 0929435, 0922467, 0922468).

V letu 1970 je zbirko obogatila še faksimilirana izdaja Bohoričeve slovnice slovenskega jezika *Arcticae horulae succisivae, de Latino Carniolana literatura, ad Latinae linguae analogiam accommodata, unde Moshoviticae, Rutenicae, Polonicae, Boëmicae & Lusaticae linguae, cum Dalmatica & Croatica cognatio, facile deprehenditur* ali Zimske urice proste iz leta 1584. Spremno besedo je napisal Branko Berčič, izdala Mladinska knjiga, faksimile pa je nastal po izvodu iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani (inv. št. 0920429).

Mladinska knjiga je leta 1984 pri knjižnem klubu Svet knjige izredno izdala delni faksimile Dalmatinove Slovenske protestantske pesmarice. Faksimile je nastal po izvodu iz knjižnice JAZU v Zagrebu. Izdajo je zasnoval in uredil Bogomil Gerlanc. Faksimile je podpisal in napisal posvetilo: »Za Ivana Potrča in Branko!« (inv. št. 0920434)

Matica srpska je v Novem Sadu v zbirki Fototipska izdanja leta 1968 izdala faksimile Serbske lëtopisi za god. 1825, prva častica, izdana Georgiem Magaraševićem. Fototipska izdanja u Budimu: Iždivením gospodara Konstantina Kaulici kn'igoprodavca novosadskog, 1824 (inv. št. 0920032).

Poleg šestih faksimiliranih izdaj, ki so že bile v Potrčevi zbirki, smo pridobili še faksimile Primoža Trubarja: *Chatechismus in der windischen Sprach: samt einer kürtzen Ausslegung in gesang weiss. Item die Litanai und ein predig vom rechten Glauben, gestelt, durch Philopatridum Illiricum. Anu kratku Poduuzhene, s katerim vsaki zhlouik more v nebu pryti*, iz leta 1550. Faksimile je izdala Mladinska knjiga leta 1970 v zbirki *Monumenta litterarum Slovenicarum*. Faksimile je nastal po

edinem ohranjenem izvodu Nacionalne biblioteke na Dunaju (inv. št. 0922638).

Zbrana dela

Med zbranimi deli, ki so izšla v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, najdemo dela Josipa Stritarja, Otona Župančiča, Ivana Tavčarja, Franceta Prešerna, Ivana Cankarja, Janeza Trdine in Frana Levstika. Nekaj zbirk je bilo nepopolnih in smo jih dopolnili z donacijo, ki smo jo prejeli v letu 2012. Dopolnili smo zbirko zbranih del Ivana Cankarja, Ivana Tavčarja, Josipa Jurčiča, Prežihovega Voranca, Srečka Kosovela, Frana Levstika, Antona Tomaža Linhartarja in Simona Jenka. Vsa zgoraj omenjena zbrana dela so izšla pri Državni založbi Slovenije.

Poleg zbranih del slovenskih avtorjev je v zbirki nekaj tujejezičnih zbranih del. Gre za popolne izdaje zbranih del Lessing's Werke v osmih zvezkih, ki so izšli leta 1975 v Berlinu pri G. Grote'sche Verlagsbuchhandlung, in Heinrich Heines sämtliche Werke in vier Bänden, ki je izšlo v Leipzigu leta 1887 pri založbi P. Reclam jun. Med antikvarnimi deli so še Lord Byron's sämtliche Werke v petih zvezkih iz leta 1845, ki je izšlo v Stuttgartu pri Rieger's Verlagsbuchhandlung.

Zbirke

Najštevilčnejša je zbirka Moja knjižnica, ki vsebuje sto petinštirideset monografskih publikacij, sledi ji zbirka Sinji galeb – osemindvetdeset monografij, Kondor – sedeminštirideset. Vse zbirke je izdala Mladinska knjiga, zbirka Kondor pa izhaja še danes. Mladinska knjiga je izdala tudi dela Karla Maya, zbranih je petindvajset monografij. Literarni leksikon je zastopan v sedemnajstih zvezkih, ki jih je izdala Državna založba Slovenije. Iz zbirke Žepna knjiga Zenit je enajst enot, iz zbirke Insel Bücherei pa deset. V Potrčevi knjižnici je še veliko primerov drugih zbirk, ki so številčno skromneje zastopane, najdemo samo eno ali največ tri publikacije.

Periodični tisk

Ivan Potrč je zbiral tudi periodični tisk. Zraven Ljubljanskega zvona zapuščina vsebuje še Dom in svet, Slovenski biografski leksikon, Sodobnost, Modro ptico, Književnost in mnoge druge, ki so zastopane samo z

nekaj posameznimi izvodi. Med najpomembnejšimi in najštevilčnejšimi je zastopan Ljubljanski zvon,¹³ mesečna revija za leposlovje, književnost in kritiko. Izhajal je med letoma 1881 in 1941 v Ljubljani. Potrčevi zbirki Ljubljanskega zvona manjka šest letnikov. Dobra polovica zvezkov je že bila vezanih, druge smo dali vezati ob urejanju zbirke. Popolna je leposlovnna revija Modra ptica. Večina zvezkov je že bila vezanih, druge smo dali vezati, ko smo zbirko katalogizirali.

Enciklopedije

V Potrčevi knjižnici je zbranih več dragocenih enciklopedij. Enciklopedija Jugoslavije vsebuje osem zvezkov in je izhajala med letoma 1955 in 1971. V zbirki so vsi izvodi. Prav tako popolna je Medicinska enciklopedija v desetih zvezkih, ki je izhajala v letih 1957–1965. Poljoprivredna enciklopedija v treh zvezkih je izhajala med letoma 1967 in 1973, Potrčeva zbirka vsebuje samo prvi in drugi zvezek. Popolna je Muzička enciklopedija, ki je nastajala med letoma 1958 in 1963. Izšla je v dveh obsežnih zvezkih. Vse omenjene enciklopedije so izhajale pri Leksikografskem zavodu FNRJ v Zagrebu. Pri tej založbi je med letoma 1956 in 1986 izhajala tudi Bibliografija rasprava, članaka i književnih radova v štirinajstih zvezkih. Potrčeva zbirka bibliografije ni popolna, zbrani so zvezki od ena do osem in enajsti zvezek.

Posvetila v knjigah

V knjigi Prešernove nemške pesnitve, ki jih je leta 1947 poslovenil in izdal v samozaložbi Alojz Gradnik, je naslednje posvetilo: »Tovarišu Ivanu Potrču poklanja Alojz Gradnik.« Posvetilo Mateja Bora v njegovi knjigi poezij Previharimo viharje je naslednje: »Spoštovanemu prijatelju in tovarišu Ivanu Potrču.«

V madžarskem jeziku je natisnjena samo ena knjiga. Izšla je leta 1969 pri Pomurski založbi v Murski Soboti. Gre za prevod dela Os življenja Az élet tengelye avtorja Miška Kranjca (inv. št. 0921271). V knjigi je na prvi strani Miško Kranjec napisal posvetilo: Prijatelju Janezu Potrču Miško Kranjec, 10. okt. 1970 v Murski Soboti.

¹³ V Ljubljanskem zvonu je Ivan Potrč na pobudo pesnika Franca Oniča, ki je bil njegov profesor biologije na ptujski gimnaziji, objavil novelo Kopači. To je Potrčovo prvo objavljeno delo. Šele kasneje je Potrč že natisnane besedilo popravil in dopolnjeval ter si zapisoval pripombe, kar je razvidno v omenjenem zvezku.

Potrčev gimnazijski profesor Anton Ingolič je v knjigi *Moje pisateljevanje*, katere avtor je, napisal: »Prijatelju Ivanu Potrču, ki ni bil nedavno tega samo moj dijak, pač pa tudi dolga leta moj urednik!« Posvetilo je napisal tudi v svojo izdajo *Bibliografije*: »Svojemu bivšemu odličnemu učencu in sedanjemu še imenitnejšemu založniku in prijatelju Janezu Potrču v lep spomin.« Omenili smo le nekaj posvetil, v knjigah najdemo še mnoga druga.

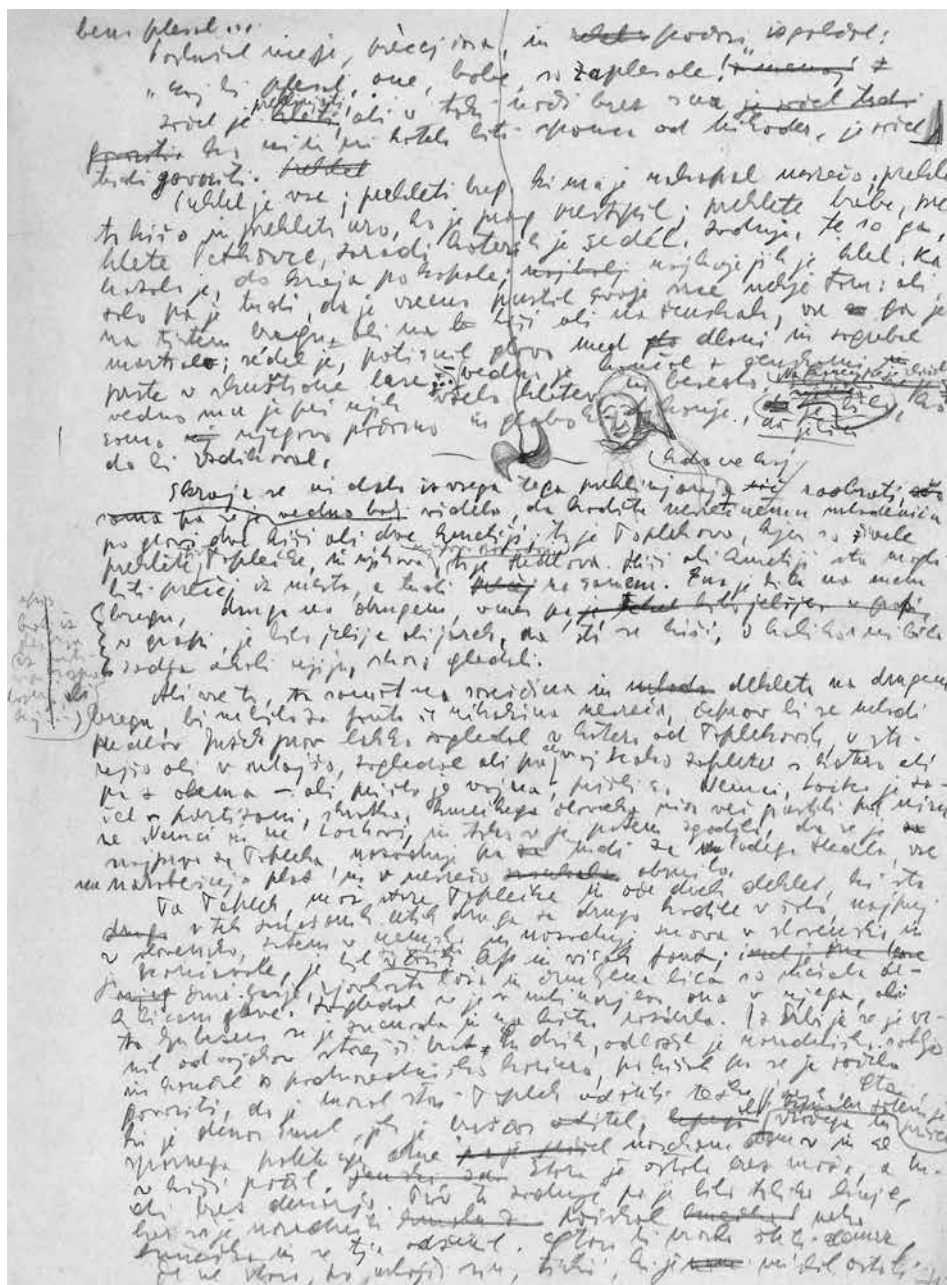
Rokopisi, tipkopisi, druga korespondenca

Knjižnica Ivana Potrča je 10. 4. 2012 prejela od sina Matjaža še velik del pisateljve zapuščine. Poleg 489 monografskih publikacij še za deset arhivskih škatel rokopisov, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij. Monografije in periodični tisk smo obdelali v sistemu COBISS in jih zbirki dodali, drugo gradivo pa smo popisali¹⁴ in arhivirali v arhivske škatle. Popisani tipkopisi in nekaj rokopisov predstavljajo vpogled v bogat opus pisatelja. Tipkopisi kratkih novel in drugih aktualnih člankov so bili objavljeni v knjižni izdaji ali v časnikih in revijah. Med tipkopisi najdemo novele in druga besedila: *Fajmošter na Kopišniku*, *Prekleta zemlja*, *Sveti zakon*, *Molčljiva sosed*, *Na verne duše*, *Onkraj zarje*, *Podoba Slave Klavore*, *Med mašami*, *Za siromačekovo solzo*, *Profesor*, *Ti težki koraki bodo hodili za nami* – Komunardu Ivanu Spolenaku, *Cigareta in smeh*, *Grob v Gradcu*, *Sovražnik*, *Sergej in Jakop* – spomini, *Prvomajsko pismo ali Weg in die Freiheit*, *Pozabljene partizanske pravljice*, *Ljuba stara mačeha*, *Kronika enega dne*, *Napisano za domači hram*, *Zapisek o Bevku*, *Osebnost in gluha provinca*, *Beseda v slovo* (pisatelju Mišku Kranjcu), *Balada o resnici*, *Doživljanje drame* – to je umetnikova izpoved, to je umetniška resnica!, *Pravljica o Vanču in kralju Matjažu*, *Zgodba o Lovrencu Trobentarju*¹⁵ in

¹⁴ Knjižno gradivo sta v sistemu COBISS obdelali Milena Doberšek in Božena Kmetec-Friedl. Popis korespondence, tipkopisov, rokopisov, plaket, odličij in priznanj je od aprila do septembra 2012 opravila Božena Kmetec-Friedl.

¹⁵ O Zgodbi o Lovrencu Trobentarju je Potrč takole zapisal: »Je bil čas, ki sem ga preživel v Rušah, čas, ko me je začela pisateljsko osvajati nikoli napisana, a tudi nikoli do kraja pozidana kobanska koč izhiranega starega komunarda Lovrenca Trobentarja – tistega ruškega štikštofarskega delavca, ki je propadel z ruško agrarno reformo ter se zatem z ženo umaknil v kobansko strmino, da bi otrokom pozidal dom na sončni kobanski strmini, da je zatem v tisti tudi izhiral – do zadnje ure pa ni nehal prebirati Cankarjeve knjige: bila mu je zadnja resnica, zadnja vera in zadnje upanje.« Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 1.

o Cankarjevi knjigi, Zanj, Napisano za domači hram, Za solze žrtvovani junak, Prvo je človek, Za človeka, za človeštvo, za ljudi!

Slika 3: Ivan Potrč: Na kmetih, delovni rokopis. Knjižnica Ivana Potrča Ptuj. Domoznanski oddelek. Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012; škatla št. 1, 13 listov, v ovoju, popis št. 21.

Rokopisi so redkeje zastopani, smo pa prejeli rokopis prvega poglavja romana Zločin (6 strani), delovni rokopis drame Krefli (13 listov), Na kmetih – delovni rokopis (5 večjih in 2 manjša lista – v ovoju), rokopis drame Na hudi dan si zmerom sam (14 manjših listov), Vrnitev Antona Robide (10 večjih listov in 12 manjših), Zapisek o Bevku (10 manjših listov) Na verne duše, Novele o Kreflih (4 listi, 2 izvoda), pisatelj rokopis življenjepisa na dveh velikih listih in še nekaj drugih.¹⁶

Ivan Potrč je napisal tudi več scenarijev. V knjižnici hranimo rokopis scenarija romana Zločin na listih manjšega formata, od katerih je 54 listov oštevilčenih in 17 neoštevilčenih. Rokopis scenarija romana Na kmetih¹⁷ se nahaja v dveh različnih ovojih.¹⁸ Na prvem piše Uvod, v njem je 11 listov, na drugem pa Prepír s Šprahovim ... in obsega 22 listov.¹⁹ Za mladinski roman Ko zorijo jagode avtorice Branke Jurce je Ivan Potrč prav tako napisal scenarij (111 strani). Knjižnica hrani še vso drugo korespondenco med Rajkom Ranflom, direktorjem Viba filma Milanom Ljubičem, Branko Jurco in Ivanom Potrčem. To je knjižnica pridobila z zadnjo donacijo.²⁰

Z zadnjo donacijo smo prejeli še korespondenco med pisateljem in Frančkom Bohancem, kar je predmet posebne obravnave. Ivan Potrč si je dopisoval tudi z različnimi uredniki revije Pionir, s Centralnim komitejem Komunistične partije Slovenije, Komitejem KPS za Štajersko, z Zvezo združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Slovenije in drugimi. Najdemo dokumentacijo Slovenske izseljenske matice – zapisnik 17. občnega zbora Slovenske izseljenske matice, poročilo o zaključnem računu za leto 1985, Predlog finančnega načrta, Plan dela slovenske izseljenske matice za leto 1987 in še nekaj poročil o delu. Ivan Potrč je za publikacijo, ki jo izdaja Slovenska izseljenska matica – Izseljenski koledar, tudi pisal. V letu 1968 je objavil odlomek novele Onkraj zarje, leta 1976 pa prispevek z naslovom Še nikoli nismo bili tako enotni in strnjeni (Izseljenski koledar za leto 1968 in 1976).

Prav tako smo ob tem pridobili tudi snemalno knjigo romana Zločin po scenariju Ivana Potrča. Avtor snemalne knjige je France Štiglic, nastala pa je leta 1970 (inv. št. 0922877). Pridobili smo še snemalno knjigo Pogibije

¹⁶ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 1.

¹⁷ Za roman Na kmetih je Ivan Potrč leta 1955 prejel Prešernovo nagrado. Po scenariju je bil leta 1970 posnet film z naslovom Rdeče klasje. Film je režiral Živojin Pavlovič.

¹⁸ Popis donacije Potrč, 10. 2. 2012, škatla št. 1, 5 večjih in 2 manjša lista, popis št. 22.

¹⁹ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 2.

²⁰ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 8.

Djura Djakovića. Avtor snemalne knjige je Miroslav Jokić, nastala je leta 1975, film pa je bil posvečen 45. obletnici smrti Djura Djakovića in Nikole Hećimovića. Besedilo scenarija je dobilo prvo nagrado na avtorskem natečaju za najboljši scenarij na temo NOB-ja in revolucije.²¹ Scenarij je narejen po zgodovinskem romanu Ivana Potrča Zločin iz leta 1955 (inv. št. 0922875).

Po prihodu iz zapora pred drugo svetovno vojno je Ivan Potrč živel nekaj časa v Rušah pri družini prve žene Ljube Skornšek. Tu je bil povezan z ruškimi delavci²² in je zanje napisal himno z naslovom Sinoči me dekle je vprašalo.²³ Himno je uglasbil Ubald Vrabec in je bila objavljena v Naših zborih leta 1966. Himno so ruški delavci vzeli za svojo in jo prepevajo še danes.

Nagrade, priznanja, odličja

Ivan Potrč je bil največkrat nagrajeni pisatelj svojega časa. Med najpomembnejše nagrade sodi takratno najvišje državno priznanje AVNOJ-a, ki ga je leta 1984 prejel za ustvarjalno delo na področju književnosti.²⁴

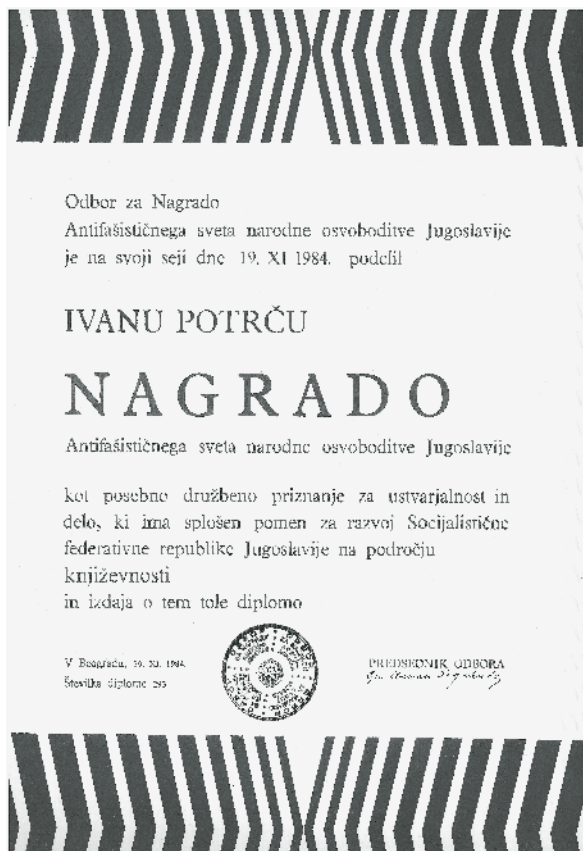
Istega leta je prejel zlato odličje in posebno priznanje, ki mu ga je podelilo Društvo novinarjev Slovenije. Ivan Potrč se je kot novinar prvič zaposlil leta 1938 pri mariborskem Večerniku. Napisal je mnogo literarnih in umetnostnih poročil, gledaliških kritik, reportaž s potovanj in zapiskov iz sodiščnih dvoran. Prestopnike je naslikal kot posledico socialne stiske in nastale so socialne črtice. Politične dogodke, ki so nakazovali vdor Hitlerja, je zakril in prenesel na Kitajsko (Čeh Steger 2012).

²¹ Komisija je v obrazložitvi nagrade napisala: »Najbolji tekst u tematskom natječaju odlično pisan scenarij kome je glavna kvaliteta što uz sugestivno vodenje glavne tragične radnje daje usput i snažan portret vremena i režima, te tako pruža izvrsne mogućnosti režiseru, a zbog psihološki dobro postavljenih likova i pravih filmskih dijaloga omogućuje i glumačka ostvarenja. Način pisanja sugerira atmosferu predratnog vremena, ne samo u tematici, već i u karakteru, izvjesnim ekspresionizmom svojstvenim ljevičarskoj umjetnosti tog razdoblja. Tako da bi po tematici i metodi moglo nastati djelo suvremenog filmskog izraza, ali srodno onovremenoj kritički razpoloženoj umjetnosti. Ukoliko film bude na rezini scenarija dobili bismo djelo u evropskim razmjerima značajno kao 'žandarski' pendant toliko opjevanim 'zlatnim godinama'.«

²² S skupino ruških delavcev in zagorskih ter velenjskih rudarjev je bil aretiran in odpeljan v Mauthausen. Od teh zajetih in aretiranih sta dve tretjini pomrli.

²³ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, škatla št. 1, popis št. 26.

²⁴ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, fond Plakete v mapah, popis št. 1.

Slika 4: Priznanje AVNOJ-a na področju književnosti. Knjižnica Ivana Potrča Ptuj. Domoznanski oddelek. Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012. Fond: Priznanja, plakete in odličja, popis št. 1.

Za novinarsko delo je prejel dve nagradi. Že zgoraj omenjeno prvo, ki jo je prejel 21. maja 1984 in mu jo je podelil Upravni odbor Društva novinarjev za njegov dolgoletni prispevek pri razvoju in napredku slovenskega novinarstva. Drugo, spominsko listino za požrtvovalno delo in uspešno novinarsko in propagandno delo med narodnoosvobodilnim bojem, je prejel maja 1985 ob 40-letnici osvoboditve.²⁵ Prešernova družba ga je izvolila za častnega člana. Revija Ciciban mu je ob svoji petindvajsetletnici delovanja podelila spominsko plaketo za ustvarjalno delo, s katerim je obogatil to otroško revijo. Prejel jo je 21. 10. 1969. Ob petindvajsetletnici

²⁵ Ivan Potrč je bil leta 1944 v partizanih v Beli krajini. Tega leta je bil izvoljen za prvega predsednika Društva slovenskih novinarjev in propagandistov.

revije Pionir je prejel spominsko plaketo, ker je s svojimi prispevki bogatil mladinsko revijo in jo pomagal širiti med mladim rodod. Za »značajan doprinos unapređivanju izdavačke delatnosti i položaja knjige mu je Udruženje izdavača i knjižara Jugoslavije« oktobra leta 1974 podelilo plaketo. Založniški svet in skupni delavski svet Mladinske knjige sta mu za izredne dosežke pri uredniškem delu in za izredne uspehe pri širjenju in popularizaciji predvsem mladinske literature podelila priznanje – kipec Franceta Bevka. Ivan Potrč je v založbi deloval od leta 1947 pa do svoje upokojitve leta 1972. Priznanje je prejel 6. maja leta 1975. Odlikovanje z redom dela z rdečo zastavo za posebne zasluge in dosežene uspehe pri delu je prejel leta 1974. Dobil je tudi red Socialistične federativne republike Jugoslavije s srebrnim vencem,²⁶ odličje Festivala Kurirček Maribor²⁷ in red zaslug za narod z zlato zvezdo.²⁸ Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je leta 1977 imenovala za dopisnega člana, 1983 pa za svojega rednega člana. Nagrado vstaje slovenskega naroda za leto 1967 je prejel za zbirko novel *Onkraj zarje*.²⁹ Podelil mu jo je Republiški odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije.

Skupščina občine Ptuj mu je leta 1983 podelila zlato plaketo ob visokem življenjskem jubileju in za bogato literarno ustvarjanje, leta 1988 ga je imenovala za častnega občana mesta Ptuj. Za častnega člana ga je leta 1983 imenovalo Zgodovinsko društvo v Ptuj kot zaslužnega slovenskega literarnega ustvarjalca in domačina, ki je veliko prispeval k uveljavitvi naših krajev. Za humanitarno delo sta s soprogo Branko Jurco prejela tudi nagrado Rdečega križa. Omenili smo le nekatere nagrade in priznanja, vseh je čez štirideset, ki jih je knjižnica prejela v dar leta 2012. Donacija nam razkriva do sedaj nepoznan, a zelo bogat del življenja pisatelja Ivana Potrča.

Zaključek

Potrčeva knjižnična zapuščina je obogatila zbirko naše knjižnice z mnogimi dragocenimi knjižnimi izvodi, ki jih do sedaj še nismo imeli. Obogatila nas je z njegovimi tipkopisi in rokopisi novel, prav tako pa s številno osebno korespondenco in nagradami ter priznanji za njegovo življenjsko

²⁶ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, fond Medalje, odličja, popis št. 6.

²⁷ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, fond Medalje, odličja, popis št. 7.

²⁸ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, fond Medalje, odličja, popis št. 5.

²⁹ Popis donacije Potrč, 10. 4. 2012, Popis priznanj posebej v mapah, št. 3.

delo. Z obdelavo knjižnega in korespondenčnega fonda smo se želeli vsaj malo oddolžiti našemu pisatelju Ivanu Potrču za njegovo bogato zapuščino in sorodnikom za podarjeno gradivo. Zapuščina Ivana Potrča predstavlja v naši knjižnici eno temeljnih zbirk, ki je od leta 2007 dostopna za uporabnike bodisi kot preučevalce pisatelja bodisi kot preučevalce njegove knjižne zapuščine. Potrčeva spominska soba je redno obiskana, v njej potekajo predavanja, učne ure in vodstva o pisateljevem literarnem delu in življenju ter predavanja o njegovi zapuščini v ptujski knjižnici. Redno jo obiskujejo dijaki in študentje ter jo uporabljajo kot učni prostor.

Pisatelj Ivan Potrč je slovenski prostor pomembno zaznamoval z izrazito socialno protestniško literaturo in je med vodilnimi pisatelji socialnega realizma pri nas. V književno dogajanje je posegal z družbenokritičnimi spisi. Nastopal je predvsem kot zagovornik splošnih človečanskih vrednot proti družbeni izrojenosti. Letošnje leto je Potrčevo leto. Praznujemo stoto obletnico rojstva velikega pisatelja in dvajseto obletnico, odkar se je naša knjižnica poimenovala po pisatelju.³⁰

Viri in literatura

Arhivski viri

Inventarna knjiga zapuščine Ivana Potrča Ptuj, COBISS, inv. št. 0920001-0922975.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Domoznanski oddelek: Fond Popis donacije Potrč, pridobljene 1. 10. 1998 v zbirki Ivana Potrča; 12 arhivskih škatel korespondence, tipkopisov, revijalnih objav.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Domoznanski oddelek: Fond Popis donacije Potrč, pridobljene 10. 4. 2012 v zbirki Ivana Potrča; 10 arhivskih škatel korespondence, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij.

Odločba o spremembi odločbe o ustanovitvi Ljudske in študijske knjižnice Ptuj, št. 612-3/93-13, izdana 5. 10. 1993.

Literatura

Izidor Cankar, Franc Ksaver Lukman (ur.), 1933: *Slovenski biografski leksikon*. 2. knjiga, zv. 5, Maas–Mrkun. Ljubljana.

³⁰ Skupščina občine Ptuj je 5. 10. 1993, št. 612-3/93-13, izdala Odločbo o spremembi odločbe o ustanovitvi Ljudske in študijske knjižnice Ptuj. S to odločbo ukine naziv knjižnice »Ljudska in študijska knjižnica Ptuj« in ga spremeni tako, da se ime zavoda glasi: »Knjižnica Ivana Potrča Ptuj«.

Jožica Čeh Steger, 2012: O Potrčevi zgodnji kratki prozi. Spremna študija. Ivan Potrč: *Prepovedano življenje*. Maribor: Litera. 277–308.

Izseljenski koledar za leto 1968 in 1976.

Božena Kmetec - Friedl, 2003: Jubilej tudi v knjižnici: 110. obletnica Muzejskega društva. *Tednik*, leto 56, št. 10–14, 13. mar.–10. apr.

Božena Kmetec - Friedl, 2007: *Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici*. Ptuj.

Božena Kmetec - Friedl, 2012: *Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici 2*. Ptuj.

Spletni viri

<http://www.rtvsl.si/kultura/knjige/umrl-prevajalec-frantisek-benhardt/148910>. Pridobljeno 8. 7. 2013.

<http://slova.mojforum.si/slova-about422.html>. Pridobljeno 8. 7. 2014.

PROCESSING AND ACCESSIBILITY OF POTRČ'S LEGACY IN THE PTUJ LIBRARY

Summary

The legacy of the writer Ivan Potrč is a special collection of the Local History Department and our Library received it in 1998, five years after the writer's death. The largest part of Potrč's private library was donated by his wife, Branka Jurca and it was presented by his son Matjaž. The collection consisted of 2.292 units. Next to the library materials the Library also received a part of his correspondence – some typescripts, newspaper cuttings, announcements in periodicals and articles on the writer Ivan Potrč.

The librarian Jakob Emeršič arranged the library materials (monographs and periodicals) according to the scientific fields and they were housed in the former Minorite monastery. In 2000 the collection was, together with the rest of the local history materials, moved from the monastery to the new library building, to the so-called "Mali grad". It was arranged in the reading room on the second floor and today this is Ivan Potrč's commemorative room. Between 2001 and 2003 the collection was recorded in an inventory book and completed with a special stamp with the inscription: *Knjižnica Ivana Potrča Ptuj – Ivan Potrč (Ivan Potrč's Library Ptuj – Ivan Potrč)*. In this way the ownership was determined for the first time.

In 2007 we decided to put the bibliographic records into the COBISS system and to make the collection publicly known. The collection was processed throughout the whole year by four cataloguers. Monographs and periodicals were processed. A part of the periodicals has already been bound; some of them were bound anew. The collection is arranged according to numerus currens and according to large and small format. Ivan Potrč's private library is very rich in contents. Materials from all scientific fields can be found in the collection and there are also many works in foreign languages. There are only six works by Ivan Potrč himself in the collection. One can find seven facsimile editions, most of them were published by Mladinska knjiga, where Ivan Potrč used to work, and many collected works of Slovene and some foreign writers. Many books have dedications, written by the authors, and the majority of the books are also signed by Ivan Potrč and his signature is the proof of ownership. The collection is arranged on glazed shelves.

In 2012 the Library received another part of the writer's legacy from his son, Matjaž Potrč. The collection is now richer for another 489 monographs and ten archive boxes full of handwritings, typescripts, announcements in periodicals, plaquettes, recognition awards and medals. Monographs and periodicals were processed in the COBISS system as well and they were added to the collection; the rest of the collection was registered and archived in archive boxes. Ivan Potrč's collection can only be used in the library reading room; however the users can access it for further research.

Ivan Potrč's collection could only be processed after all the different locations of the Library were joined in the renovated "Mali grad", where the collection is now accessible to the general public. Today, many users come to Potrč's commemorative room and they use it as a place to study or as place to do research on the writer Ivan Potrč.

DIE BEARBEITUNG UND ZUGÄNGLICHKEIT VON POTRČS BUCHNACHLASS IN DER PTUJ/PETTAU BIBLIOTHEK

Zusammenfassung

Der Nachlass des Schriftstellers Ivan Potrč ist eine Sondersammlung in der Heimatkundlichen Abteilung, die die Bibliothek im Jahr 1998, fünf Jahre nach dem Tod des Schriftstellers, als Schenkung bekam. Den größten Teil von Potrčs Privatbibliothek schenkte uns seine Ehefrau Branka Jurca und sie wurde von seinem Sohn Matjaž überreicht. Die Sammlung zählte 2.292 Einheiten. Neben den Bibliotheksmaterialien bekam unsere Bibliothek noch einen Teil seiner Korrespondenz – einige Maschinenschriften, Zeitungsausschnitte, Magazinveröffentlichungen und Artikel über den Schriftsteller Ivan Potrč.

Die Bibliotheksmaterialien (Monografien und Periodika) wurden von dem Bibliothekar Jakob Emeršič nach den wissenschaftlichen Disziplinen geordnet; die Materialien waren in dem ehemaligen Minoriten-Kloster untergebracht. Die Sammlung wurde im Jahr 2000 zusammen mit anderen heimatkundlichen Materialien aus dem Minoriten-Kloster in die neuen Bibliotheksräumlichkeiten, in das sogenannte Kleine Schloss (Mali grad), gebracht. Sie wurde in den zweiten Stock der Bibliothek, in das Lesezimmer, gestellt und heute ist das Ivan Potrčs Gedenkzimmer. Von 2001 bis 2003 wurde die Sammlung manuell in das Inventarbuch eingetragen und mit einem besonderen Stempel mit der Innschrift Knjižnica Ivana Potrča Ptuj – Ivan Potrč (Ivan Potrč Bibliothek – Ivan Potrč) ausgestattet und so wurde die Eigentümerschaft zum ersten Mal gekennzeichnet.

Im Jahr 2007 entschieden wir uns, die Sammlung im COBISS-System zu bearbeiten, um sie so dem slowenischen Publikum näher zu bringen. Die Sammlung wurde durch das ganze Jahr von vier Katalogisatoren bearbeitet. Wir haben die Monographien und Periodika katalogisiert. Ein Teil der Periodika war schon gebunden, einige wurden neu gebunden. Die Sammlung ist nach Numerus Currens aufgestellt und zwar nach großem und kleinem Format. Die private Bibliothek von Ivan Potrč ist inhaltlich sehr reich. Alle wissenschaftlichen Disziplinen sind vertreten, es gibt zahlreiche fremdsprachige Werke. In der Sammlung gibt es jedoch nur sechs Werke von Potrč. Man findet sieben Faksimile Ausgaben, die meisten wurden von dem Verlag Mladinska knjiga, wo Ivan Potrč arbeitete, herausgegeben. Es gibt auch zahlreiche gesammelte Werke slowenischer und fremdsprachiger Autoren. Viele Bücher tragen die Widmungen der Autoren, die meisten sind vom Ivan Potrč signiert und damit wurde auch die Eigentümerschaft markiert. Die Sammlung ist auf verglasten Regalen aufbewahrt.

Im Jahr 2012 erhielt die Bibliothek von dem Sohn des Schriftstellers, Matjaž Potrč, noch einen Teil seines Nachlasses. Die Sammlung wurde somit noch um 489 Bucheinheiten, zehn

Archivschachteln von Handschriften, Maschinenschriften, Magazinveröffentlichungen, Plaketten, Auszeichnungen und Medaillen reicher. Monografien und Periodika wurden auch diesmal ins COBISS-System eingetragen und der Sammlung dazugegeben, die restliche Sammlung wurde registriert und in Archivschachteln archiviert. Potrč's Sammlung kann nur im Lesesaal benutzt werden, doch sie ist für alle interessierten Benutzer für weitere Studien zugänglich.

Erst mit der Übersiedlung der Bibliothek aus mehreren Standorten in die gemeinsame Räumlichkeiten, in das renovierte Kleine Schloss (Mali grad), wurden auch die Bedingungen für die Bearbeitung der Materialien und somit für die Zugänglichkeit der Sammlung gegeben. Das Gedenkzimmer Potrč's wird von zahlreichen Benutzern besucht und als Platz fürs Studium oder Recherchen über den Schriftsteller Ivan Potrč genutzt.